

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain työterveyshuollon korvauksia koskevia säännöksiä. Työnantajan järjestämästä työterveyshuollosta maksettavien työterveyshuoltokorvausten painopistettä siirrettäisiin ennalta ehkäisevään suuntaan. Työnantajalle maksettaville työterveyshuollon korvauksille määriteltäisiin yksi työntekijäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä, josta korvattaisiin ensisijaisesti työnantajan lakisääteisen järjestämisvelvollisuuden alaiseen ehkäisevään työterveyshuoltoon kuuluvia kustannuksia. Tästä enimmäismäärästä voitaisiin korvata enintään 40 prosenttia työnantajan vapaaehtoisen järjestämisen piiriin kuuluvan sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia.

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi erillisestä työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallin korvausprosentista. Ehkäisevän työterveyshuollon korvausprosentti olisi aina 60 prosenttia. Tältä osin muutos koskisi sekä työnantajan että yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän järjestämää työterveyshuoltoa. Esityksessä ehdotetaan lakiin tehtäväksi myös eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan jädtytettäväksi määräajaksi Kansaneläkelaitoksen vahvistamat työterveyshuollon korvausten enimmäismäärät vuonna 2017 vahvistetulle tasolle. Enimmäismäärät vahvistettaisiin seuraavan kerran vuonna 2021.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan laskennallisten enimmäismäärien vahvistamisen ajankohtaa koskevan säännöksen osalta 1 päivänä marraskuuta 2018 ja olemaan tämän säännöksen osalta voimassa vuoden 2021 loppuun. Muilta osin laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Työterveyshuollon järjestäminen ja sisältö.....	3
Työterveyshuollon korvaaminen.....	3
Työterveyshuollon korvausten rahoitus.....	5
1.2 Nykytilan arviointi.....	6
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	8
2.1 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	8
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	9
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	9
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	10
3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	10
4 ASIAN VALMISTELU.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	12
13 luku Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset.....	12
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	14
3 VOIMAANTULO.....	14
LAKIEHDOTUS.....	16
Laki sairausvakuutuslain 13 luvun muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	16
LIITE.....	19
RINNAKKAISTEKSTI.....	19
Laki sairausvakuutuslain 13 luvun muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	19

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Työterveyshuollon järjestäminen ja sisältö

Työterveyshuollon järjestämisestä ja sisällöstä on säädetty työterveyshuoltolaissa (1383/2001). Sen mukaan työssä, jossa työnantaja on velvollinen noudattamaan työturvallisuuslakia (738/2002), työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Lakisääteisen ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi työnantaja voi järjestää työntekijöilleen sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja. Yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle työterveyshuollon järjestäminen on vapaaehtoista. Heidän osaltaan työterveyshuoltolakia noudatetaan soveltuvin osin.

Työterveyshuollon tavoitteena on yhteistyössä työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon kanssa edistää työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisuutta ja turvallisuutta, työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa sekä tukea työyhteisön toimintaa. Työnantajan tulee järjestää ja toteuttaa työterveyshuolto siinä laajuudessa kuin työstä, työjärjestelyistä, henkilöstöstä, työpaikan olosuhteista ja niiden muutoksista johtuva tarve edellyttää. Työnantajan tulee käyttää apunaan riittävästi työterveyshuollon ammattihenkilöitä ja palveluita siten kuin työterveyshuollon toteuttamiseksi hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti on tarpeen.

Työnantaja voi järjestää työterveyshuollon palvelut hankkimalla tarvitsemansa palvelut terveyskeskukselta, järjestämällä tarvitsemansa työterveyshuoltopalvelut itse tai yhdessä toisten työnantajien kanssa taikka hankkimalla tarvitsemansa palvelut muulta työterveyshuoltopalvelujen tuottamiseen oikeutetulta toimintayksiköltä tai henkilöltä. Työnantajan on tehtävä työterveyshuollon kanssa kirjallinen työterveyshuoltosopimus palveluiden järjestämisestä. Lisäksi työnantaja laatii yhdessä työterveyshuollon kanssa kirjallisen työpaikkaselvitykseen perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmalla tarkoitetaan etukäteen laadittua suunnitelmaa, jonka tulee sisältää työterveyshuollon yleiset tavoitteet sekä työpaikan olosuhteisiin perustuvat tarpeet ja niistä johtuvat toimenpiteet. Toimintasuunnitelma tulee tarkistaa vuosittain työpaikkakäynteihin ja muihin työterveyshuollon suorittamiin selvityksiin perustuen.

Työterveyshuollon järjestämisessä, toteuttamisessa ja kehittämisessä on noudatettava hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita. Hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (708/2013) sekä terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1485/2001) on tarkemmin säädetty työterveyshuoltolaissa tarkoitettujen työterveyshuollon tehtävien toteuttamisessa käytettävistä menetelmistä ja keinoista.

Työterveyshuollon korvaaminen

Työterveyshuoltolain mukaan työnantajalla, yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä on oikeus korvaukseen työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista siten kuin sairausvakuutuslaissa (1224/2004) säädetään. Työterveyshuollon

korvausjärjestelmällä kannustetaan ja edistetään hyvän työterveyshuoltokäytännön toteutumista työpaikoilla. Työterveyshuollon korvaamisen keskeisenä tavoitteena on edistää ehkäisevää ja työ- ja toimintakykyä ylläpitävää toimintaa työpaikalla hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteiden mukaisesti. Korvausjärjestelmän avulla tuetaan työterveyshuollon toimintaedellytysten toteutumista, työterveyshuollon resurssien monipuolista käyttöä sekä jatkuvaa palvelujen laadun parantamista. Korvausjärjestelmään liittyy myös työterveyshuollon toiminnan seuranta ja arviointi.

Työterveyshuollon kustannusten korvaaminen työnantajalle edellyttää, että työnantaja on maksanut kokonaan palveluista aiheutuneet kustannukset ja että nämä palvelut ovat olleet työntekijöille maksuttomia. Työnantajalla on sairausvakuutuslain 13 luvun perusteella oikeus saada korvausta työterveyshuoltolaissa työnantajan velvollisuudeksi säädetyn hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen työterveyshuollon ja sen lisäksi työnantajan vapaaehtoisesti järjestämän sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Myös yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä on oikeus korvaukseen itselleen järjestämänsä työterveyshuollon tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Korvattavalla sairaanhoidolla tarkoitetaan yleislääkäritasoista avosairaanhoitoa sekä erikoislääkärin toimintaa siltä osin kuin se perustuu työterveyslääkärin arvioimaan tarpeeseen selvitetäessä työkykyä ja hoitomahdollisuuksia.

Työterveyshuollon korvausjärjestelmässä pakollinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto kuuluu korvausluokkaan I ja vapaaehtoinen sairaanhoidon korvaaminen korvausluokkaan II. Työterveyshuollon korvaukset jaettiin kahteen korvausluokkaan vuonna 1995 voimaantulleessa korvausuudistuksessa. Silloin haluttiin vahvistaa työterveyshuollon perustehtävää työstä aiheutuvien terveysvaarojen ja niistä aiheutuvien haittojen ehkäisyssä. Kahden korvausluokan avulla pyrittiin kannustamaan työnantajia huomioimaan ennalta ehkäisevän työterveyshuollon merkitys ja panostamaan siihen. Huolena oli sairaanhoidollisen puolen painottuminen, mikäli korvauksiin ei olisi erikseen jyvitetty ennalta ehkäisevää puolta. Toisaalta myös sairaanhoito- palvelujen antamisen mahdollisuus haluttiin turvata kansanterveydellisten näkökohtien vuoksi. Muun terveydenhuollon ei katsottu vastaavan riittävän tehokkaasti työikäisen väestön tarpeeseen.

Työnantajalle, yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle korvataan työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista 50 prosenttia enintään vuotuisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan. Korvaus on kuitenkin 60 prosenttia ennalta ehkäisevän työterveyshuollon kustannuksista, jos työpaikalla on yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sovitut käytännöt siitä, miten työkyvyn hallintaa, seuranta ja varhaista tukea toteutetaan työpaikan ja työterveyshuollon yhteisenä toimintana. Yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekevälle korvataan vastaavasti 60 prosenttia ennalta ehkäisevän työterveyshuollon kustannuksista, jos yrittäjä tai muu omaa työtään tekevä on sopinut työterveyshuollon kanssa työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen toteuttamisesta.

Työnantaja hakee korvausta työterveyshuollon kustannuksista takautuvasti tilikauden päättymisen jälkeen Kansaneläkelaitokselta. Kansaneläkelaitos vahvistaa laskennalliset enimmäismäärät vuosittain jälkikäteen yleistä kustannuskehitystä vastaavasti. Viimeisimmät vahvistetut enimmäismäärät työnantajan järjestämän työterveyshuollon osalta ovat vuodelta 2017 ja ne on vahvistettu vuoden 2017 kustannuskehitys huomioon ottaen. Ne ovat vähintään 10 hengen työpaikkojen osalta seuraavat: työntekijäkohtainen enimmäismäärä on ehkäisevässä työterveyshuollossa 169,50 euroa ja sairaanhoidossa 254,10 euroa. Enintään 9 työntekijän työpaikoilla vuoden 2017 vahvistettu työnantajakohtainen enimmäismäärä on 1 695 euroa ehkäisevässä työterveyshuollossa ja 2 541 euroa sairaanhoidossa. Korvausten osalta vuoden 2017 työntekijäkohtaiset enimmäismäärät ovat vähintään 10 työntekijän työpaikoilla: ehkäisevä työterveys-

huolto 84,75 euroa (korvaus 50 prosenttia) tai 101,70 euroa (korvaus 60 prosenttia) ja sairaanhoidosta 127,05 euroa (korvaus 50 prosenttia). Enintään 9 hengen työpaikoilla työnantajakohtaiset korvausten enimmäismäärät ovat vuoden 2017 osalta: ehkäisevä työterveyshuolto 847,50 euroa (korvaus 50 prosenttia) tai 1 017 euroa (korvaus 60 prosenttia) ja sairaanhoidosta 1 270,50 euroa (korvaus 50 prosenttia).

Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien osalta Kansaneläkelaitos maksaa työterveyshuollon korvaukset hakemuskohteisesti, mikä poikkeaa työnantajien järjestämän työterveyshuollon tilikausittaisesta korvausten maksamisesta. Jos yrittäjä on valtuuttanut työterveyshuoltopalvelujen tuottajan hakemaan puolestaan korvauksen Kansaneläkelaitokselta tai jos hakijana on kunta, jolta yrittäjä on hankkinut työterveyshuoltopalvelunsa, hakuaika on kuusi kuukautta työterveyshuoltopalvelujen antamisesta. Jos yrittäjä hakee itse korvaukset, korvauksen hakuaika on kuusi kuukautta kustannusten maksamisesta.

Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuollon korvaukset poikkeavat työnantajien järjestämän työterveyshuollon korvauksista myös siltä osin, miten korvausten enimmäismäärät painottuvat ehkäisevän työterveyshuollon ja sairaanhoidon välillä. Yrittäjien osalta ehkäisevässä eli korvausluokka I:een kuuluvassa työterveyshuollossa on määriteltä kaksi itäsenäistä yrittäjäkohtaista enimmäismäärää, joista korkeampi sisältää työpaikkaselvityksen, tilakäynnin, työterveyshuollon matkat, työhygieeniset mittaustarvikkeet, toimintasuunnitelman laatimisen ja tarkistamisen sekä maatalousyrittäjille tilakäyntien välivuonna työterveyshoitajan työolohaastattelun. Alempi enimmäismäärä sisältää terveystarkastukset, ohjauksen ja neuvonnan, ensiapuvalmiuden ylläpidon sekä työterveyshuollon ja yrittäjän matkat.

Viimeisimmät yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuollon enimmäismäärät on vahvistettu vuodelle 2018 vuoden 2017 kustannuskehitys huomioiden. Vuoden 2018 enimmäismäärät heidän osaltaan ovat: työpaikkaselvitys 882 euroa, muu ehkäisevä työterveyshuolto 441 euroa ja sairaanhoito 314 euroa. Korvausten enimmäismäärät ovat vuonna 2018 työpaikkaselvityksen osalta 441 euroa (korvaus 50 prosenttia) tai 529,20 euroa (korvaus 60 prosenttia), muusta ehkäisevästä työterveyshuollosta 220,50 euroa (korvaus 50 prosenttia) tai 264,60 euroa (korvaus 60 prosenttia) sekä sairaanhoidosta 157 euroa (korvaus 50 prosenttia).

Työterveyshuollon korvausten rahoitus

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työterveyshuoltoa koskeva yleissopimus (nro 161, 19/1988) velvoittaa jäsenvaltiota huolehtimaan siitä, että ennaltaehkäisevät työterveyshuollon palvelut järjestetään kaikille työntekijöille. Näiden palveluiden tulee olla työntekijöille maksuttomia (12 artikla). Neuvoston direktiivissä toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä (89/391/ETY) asetetaan työntekijöiden terveydestä ja työturvallisuudesta huolehtiminen työnantajan vastuulle. Työnantajan on järjestettävä työntekijöille ehkäisevät ja suojeluun tähtäävät palvelut (6 ja 7 artikla) sekä terveystarkastukset (14 artikla). 6 artiklan 5 kohdan mukaan työsuojeluun liittyvien toimenpiteiden kustannuksia ei missään olosuhteissa saa asettaa työntekijöiden rasitukseksi.

Suomessa työterveyshuollon kustannusten korvaukset rahoitetaan sairausvakuutuksen työtulovakuutuksesta työnantajilta, työntekijöiltä ja yrittäjiltä perittävillä pakollisilla maksuilla. Työtulovakuutuksesta rahoitetaan työterveyshuollon kustannusten korvausten lisäksi sairauspäivärahat, vanhempainpäivärahat, kuntoutusrahat ja työnantajalle vanhempainpäiväraha-ajan vuosilomakustannuksesta maksettavat korvaukset sekä korvaukset vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista. Työtulovakuutuksesta vakuutusmaksuilla rahoitettavista etuuksista työnantajat rahoittivat 71 prosenttia ja palkansaajat sekä yrittäjät yhteensä 29 prosenttia vuonna 2016. Vuodesta 2017 alkaen kilpailukyky sopimuksen myötä työtulovakuutuk-

sen rahoitusosuudet työnantajien ja työntekijöiden välillä muuttuvat merkittävästi siten, että työntekijöiden rahoitusosuus kasvaa. Vuoteen 2021 mennessä työntekijöiden rahoitusvastuu nousee arviolta noin 46 prosenttiin ja vastaavasti työnantajien rahoitusvastuu alenee noin 54 prosenttiin. Työtulovakuutuksesta korvataan lisäksi valtion rahoittamina vähimmäismääräiset päivärahat, osa vanhempainpäivärahoista sekä yrittäjien sairaanhoidon korvaukset ja maatalousyrittäjien tilakäyntien kustannukset.

Vuonna 2015 työterveyshuollon kustannuksista työnantajat rahoittivat suurin maksuosuuksin 57 prosenttia ja Kansaneläkelaitoksen kautta sairausvakuutusmaksulla 30 prosenttia, yhteensä siis 87 prosenttia ja työntekijät sairausvakuutusmaksuilla 13 prosenttia.

1.2 Nykytilan arviointi

Yhteiskunnan ja hyvinvoinnin kannalta kriittinen tekijä tulevina vuosina on työikäisen väestön työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja tukeminen sekä hyvä työterveys ja ennaltaehkäisevä työkyvyttömyydestä aiheutuvan eläköitymisen vähentäminen. Työterveyshuollolla on pitkä perinne toimintamallien kehittämisestä työelämän muuttuviin ja ajankohtaisiin terveyteen liittyviin tarpeisiin. Työelämä tarvitsee jatkossakin työn ja terveyden yhteensovittamisen kysymyksissä työterveyshuollon palvelujärjestelmää. Työterveyshuollon tavoitteena on edelleen yhteistyössä työpaikan kanssa ehkäistä työn terveyshaittoja, edistää terveyttä ja työkykyä sekä mahdollistaa työnteon jatkuminen sairaudet huomioon ottaen.

Ennaltaehkäisevä näkökulma on olennainen osa työterveyshuollon sairaanhoitoa. Kun työterveyshuollon ennaltaehkäisevä toiminta ja sairaanhoito tuotetaan samoin resurssein, sairaanhoito tukee ennaltaehkäisevää toimintaa. Näin voidaan havaita mahdollinen uusi altiste tai kuorimitustekijä taikka voidaan löytää syy, jos useampi työntekijä työpaikalla oireilee samanlaisin oirein. Työntekijän toistuvat sairaanhoitokäynnit samojen oireiden vuoksi voivat herättää epäilyn ammattitaudista. Sairauksissa, joissa työ ei ole varsinainen aiheuttaja, voi työ olla myötävaikuttava tekijä sairauden kulkuun. Näissä työhön liittyvissä sairauksissa työn mukauttaminen edesauttaa sairauden paranemista tai paremman hoitotasapainon saavuttamista ja parantaa siten työntekijän mahdollisuuksia jatkaa työssään.

Pääministeri Juha Sipilän hallitus valmistelee parhaillaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Kun tämän uudistuksen myötä maakunnat muodostavat palvelukokonaisuuksia ja hoitoketjuja, työkyvyn arviointi ja työssä tehtävien muutosten tarpeen arviointi on olennainen osa näitä kokonaisuuksia työssä jatkamisen turvaamiseksi. Työterveyshuollolla on siten selkeä rooli uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Valtioneuvoston periaatepäätökseen Työterveys 2025 — yhteistyöllä työkykyä ja terveyttä (STM 1:2017) on kirjattu työterveyshuollon osaamisen hyödyntäminen (laajentaminen) työikäisten terveydenhuollossa. Tämä tarkoittaa muun muassa työttömien työkyvyn arviointia työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden toimesta ja arvioinnin mukaisesti jatkotoimenpiteisiin ohjaamista yhteistyössä esimerkiksi työvoimahallinnon kanssa.

Vuonna 2016 työnantajille maksettiin korvausta lakisääteisestä työterveyshuollosta noin 1,8 miljoonan työntekijän ja sairaanhoidosta noin 1,7 miljoonan työntekijän kustannuksista. Korvattavaksi hyväksyttävistä noin 805 miljoonan euron kustannuksista korvausta maksettiin työnantajille noin 347 miljoonaa euroa, josta lakisääteisen ehkäisevän työterveyshuollon osuus oli noin 163 miljoonaa euroa ja sairaanhoidon noin 184 miljoonaa euroa. Ehkäisevän työterveyshuollon kustannuksista noin 48 miljoonaa euroa kohdistui työpaikkaselvityksiin, noin 94 miljoonaa euroa tietojen antamiseen, neuvontaan ja ohjaukseen, noin 186 miljoonaa euroa terveydentilan ja työ- ja toimintakyvyn seurantaan sekä noin 29 miljoonaa euroa ehkäisevän työterveyshuollon muihin voimavaroihin.

Työnantajayrittäjän asemassa oleva yrittäjä, joka on järjestänyt työntekijöilleen ja itselleen työterveyshuollon palvelut, on voinut hakea korvausta työnantajien korvaushakemuksella vuodesta 2006 alkaen. Työnantajayrittäjät tilastoituvat tällöin työnantajien hakemustilastoihin. Tilikaudella 2016 työnantajien järjestämän työterveyshuollon piiriin sisältyi 34 709 työnantajan korvausmenettelyä käyttänyttä yrittäjää, joista 27 395 oli saanut myös sairaanhoidon palveluja.

Vuonna 2017 työterveyshuollon korvauksia maksettiin yrittäjien hakumenettelyn kautta yhteensä 14 660 yrittäjälle. Kustannukset olivat noin 5,2 miljoonaa euroa ja korvaukset yhteensä noin 3,4 miljoonaa euroa. Tästä sairausvakuutuksen osuus oli noin 2,8 miljoonaa euroa, ja valtion osuus maatalousyrittäjien työpaikkaselvitysten korvauksista oli noin 0,7 miljoonaa euroa. Sairausvakuutuksesta maksettaviin 2,8 miljoonan korvauksiin sisältyi lisäksi 0,6 miljoonaa valtion rahoitusosuutta, jolla rahoitettiin sairaanhoidon korvaukset. Ehkäisevän työterveyshuollon saajia oli 13 067 ja sairaanhoidon 8 238 henkilöä.

Työnantajien vuonna 2016 järjestämän työterveyshuollon korvauksista 47 prosenttia maksettiin ennalta ehkäisevästä työterveyshuollosta ja 53 prosenttia sairaanhoidosta. Luvut viittaavat siihen, että työterveyshuollon korvausjärjestelmä ei välttämättä painota riittävästi työterveyshuollon roolia työntekijöiden terveyden edistämisessä. Toisaalta terveyttä edistetään ja tuetaan myös työterveyshuoltopainotteisen sairaanhoidon kautta.

Yrittäjien työterveyshuollon kustannusten yrittäjäkohtaiset enimmäismäärät ovat vuonna 2018 ennalta ehkäisevässä työterveyshuollossa työpaikkaselvityksen ym. edellä mainitun osalta 882 euroa ja muun ehkäisevän työterveyshuollon osalta 441 euroa. Sairaanhoidon osalta enimmäiskorvaus on 314 euroa, mikä on 19 prosenttia yrittäjien työterveyshuollon enimmäismäärien yhteismäärästä. Yrittäjien osalta korvausten painopiste on siten jo nykyisin ehkäisevässä työterveyshuollossa.

Vuonna 2015 keskimääräiset kustannukset työterveyshuollon piiriin kuuluvaa työntekijää kohdan olivat 188,57 euroa korvausluokassa I ja 257,16 euroa korvausluokassa II. Keskimääräiset kustannukset olivat korvausluokassa I noin 13 prosenttia ja korvausluokassa II noin 2 prosenttia korkeammat kuin työntekijäkohtaiset enimmäismäärät. Näiden tilastojen valossa työnantajat maksavat nykyisin suhteellisesti enemmän työterveyshuollon ennalta ehkäisevästä toiminnasta kuin vapaaehtoisesti järjestettävästä sairaanhoidosta. Enimmäismäärät ylittyivät pääasiassa suurilla työpaikoilla. Korvausluokassa I vain 5—19 henkilön työpaikoilla ne eivät ylittyneet. Tässä vaikuttaa myös se, että alle 10 henkilön yrityksissä korvaamisessa on käytössä pientyöpaikkakorotus. Korvausluokassa II ylityksiä oli 20—3 500 henkilön ja 4 500—5 000 henkilön työpaikoilla. Enimmäismääräiset kustannukset ylittyivät useimmilla toimialoilla. Korvausluokassa I enimmäismäärät ylittyivät 17 toimialalla 21 toimialasta. Ylitykset olivat useimmilla toimialoilla suhteellisesti suurempia kuin korvausluokassa II. Korvausluokassa II työntekijäkohtainen enimmäismäärä ylittyi 14 toimialalla 21 toimialasta.

Valtaosa työpaikoista on ilmoittanut työterveyshuollon korvausta hakiessaan, että työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallit ovat nykyisin käytössä. Korvausmallin voimaantulovuonna vuonna 2011 korvauksista maksettiin 60 prosentin mukaisena 95 prosenttia ja vuonna 2015 jo 99 prosenttia. Kun lakisäateisen työterveyshuollon korvauksia maksettiin 159 miljoonaa euroa vuonna 2015, niin vain 2,0 miljoonaa euroa (1,3 prosenttia) maksettiin alemman eli 50 prosentin korvauksen mukaisesti. Näistä puolet kohdentui pienille työpaikoille (työntekijöitä alle 20 henkilöä), 27 prosenttia 20—100 työntekijöiden työpaikoille. 50 prosentin korvauksia maksettiin eniten lääkärikeskuksille (66 prosenttia korvauksista) ja toiseksi terveyskeskuksille (30 prosenttia). Omalle työterveysasemalle ei maksettu 50 prosentin korvauksia lainkaan. Voidaan kysyä, onko jatkossa edelleen tarvetta erillisille korvausprosentteille sen

mukaan, onko työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallit käytössä. Työterveys-
huollon korvausjärjestelmää on ajoittain kritisoitu monimutkaisuudesta eivätkä erilliset korvausprosentit tältä osin ainakaan yksinkertaista järjestelmää.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmisteltaessa pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut, että työterveyshuolto jää uudistuksen ulkopuolelle. Samalla hallitus on linjannut, että työterveyshuollon toiminnan painopistettä siirretään ennaltaehkäisevään toimintaan. Tavoitteena on edistää ja tukea työikäisen väestön työkykyä koko työuran ajan. Näin voitaisiin vähentää työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien määrää ja turvata työssä jatkaminen vanhuuseläkeikään asti. Ennaltaehkäisevillä toimilla kuten työnkuvan ja työolosuhteiden mukauttamisella (työntekijän työkykyyn) mahdollistettaisiin myös osatyökykyisten osallistuminen työelämään.

Esityksen tavoitteena on siirtää työnantajien järjestämästä terveyshuollosta maksettavien sairausvakuutuskorvausten painopistettä nykyistä enemmän ennaltaehkäisevään suuntaan. Korvausten painopisteen siirto edesauttaisi työterveyshuollon toiminnan suuntaamista hallituksen linjauksen mukaisesti enemmän ehkäisevään toimintaan. Tällä hetkellä työterveyshuollon korvausten määrästä vain vähän alle puolet on ehkäisevän työterveyshuollon korvauksia. Tavoitteena on, että korvauksista nykyistä suurempi osa kohdistuisi työnantajille lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon, ja että työnantajien vapaaehtoisesti järjestämän sairaanhoidon korvausten suhteellinen osuus työterveyshuollon korvauksista laskisi.

Työterveyshuoltotoiminnan korvausjärjestelmä ehdotetaan uudistettavaksi siten, että työnantajan järjestämälle työterveyshuoltotoiminnalle määriteltäisiin yksi yhteinen enimmäismäärä ja määriteltäisiin, että sairaanhoidon eli korvausluokan II enimmäismäärä olisi enintään 40 prosenttia työterveyshuoltotoiminnan yhteisestä enimmäismäärästä. Työterveyshuollon sairaanhoidon sisältöä ei kuitenkaan rajattaisi nykyisestä sisällöstä. Muutos mahdollistaisi työterveyshuoltotoiminnan painotuksen nykyistä enemmän lakisääteiseen toimintaan ja työkyvyn tukemiseen, koska korvausten enimmäismäärän voisi käyttää kokonaisuudessaan korvausluokkaan I eli ehkäisevään työterveyshuoltoon.

Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuollon korvausten osalta esitetään nykyisen suorakorvaukset mahdollistavan mallin säilyttämistä. Heidän osaltaan työterveyshuollon korvaukset painottuvat jo nykyisin ennalta ehkäisevän työterveyshuollon korvauksiin. Lisäksi työnantajien työterveyshuollon ennalta ehkäisevän toiminnan korvauksiin ehdotettu liukuva enimmäismäärä ei sovellu yrittäjien korvausten laskukohtaiseen, suorakorvaukset mahdollistavaan korvaamistapaan.

Työterveyshuollon korvausprosentteja ehdotetaan muutettavaksi ehkäisevän työterveyshuollon korvausprosenttien osalta. Ennalta ehkäisevän työterveyshuollon eli korvausluokka I:n korvausprosentit ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi 60 prosenttiin. Muutos tarkoittaisi työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallin erillisestä korvausprosentista luopumista. Koska valtaosa työpaikoista on ilmoittanut, että nämä mallit ovat jo käytössä, erillisille korvausprosentteille ei olisi enää tarvetta. Tältä osin muutos myös yksinkertaistaisi työterveyshuollon korvausjärjestelmää. Työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallin korvauskäytäntö esitetään muutettavaksi myös yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien osalta, sillä tältä osin ero työnantajien järjestämän työterveyshuollon korvaamiseen ei ole perusteltu. Korvausluokan II korvausprosentti ehdotetaan säilytettäväksi nykyisenlaisena eli 50 prosenttina.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Työnantajien järjestämän työterveyshuollon enimmäismäärien yhdistäminen olisi periaatteessa mahdollista toteuttaa myös siten, että yhteisestä enimmäismäärästä ei määriteltäisi erikseen korvausluokka II:n eli sairaanhoidon osuutta. Tällöin olisi kuitenkin todennäköistä, ettei toivottua työterveyshuoltotoiminnan painopisteen siirtymistä nykyisestä ennalta ehkäisevämpään suuntaan saavutettaisi. Päinvastoin sairaanhoidon osuus saattaisi suureta. Jotta työterveyshuollon lakisääteisen ehkäisevän toiminnan osuutta voitaisiin edelleen kehittää ja turvata siihen riittävästi voimavaroja, on työterveyshuollon perustehtävän toteuttaminen ja seuranta tarkoituksenmukaista pitää edelleen erillään työnantajien vapaaehtoisesti järjestämästä sairaanhoidosta.

Esitystä valmisteltaessa korvausluokka II:sta eli sairaanhoitotoiminnasta korvattavan osuuden rajaamista pienemmäksi kuin 40 prosenttiin korvausluokkien I ja II yhteisestä enimmäismäärästä ei ole nähty mahdollisena, jotta työntekijöiden rahoitusosuus ei kohdistuisi työnantajalle lakisääteiseen ehkäisevään työterveyshuoltoon. Kansainvälisten velvoitteiden mukaan ehkäisevän työterveyshuollon on oltava työnantajien rahoittamaa. Tehtyjen kilpailukykysovimukseen liittyvien päätösten vaikutuksesta työntekijöiden rahoitusosuus työterveyshuollon korvauksista tulee olemaan arviolta 46 prosenttia vuoteen 2021 mennessä.

Esityksessä työnantajien järjestämän työterveyshuollon sairaanhoidon korvauksen osuutta työterveyshuollon korvausten kokonaismäärästä on pienennetty nykyisestä. Sairanhoidon eli korvausluokka II:n mukaisen toiminnan sisältöön ei ole esityksessä kuitenkaan puututtu. Esitystä valmisteltaessa on kuitenkin selvitetty erilaisia keinoja korvausluokka II:sta korvattavan toiminnan rajaamiselle, esimerkiksi akuuttien infektiosairauksien taikka tasapainossa olevien pitkäaikaissairauksien hoidon poissulkemista korvausten piiristä. Rajauksiin ei kuitenkaan ole päädytty, koska on katsottu tärkeäksi jättää työnantajalle mahdollisuus itse arvioida miltä osin sairaanhoidon tarjoaminen on työpaikalla tarkoituksenmukaista. Jättämällä arviointi tältä osin edelleen työnantajan päätöksenteon varaan, tuetaan työnantajan omaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa työterveyshuollon sisällöstä.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Korvausjärjestelmän uudistaminen mahdollistaisi työnantajien järjestämän työterveyshuoltotoiminnan painotuksen nykyistä enemmän lakisääteisen toiminnan ja työkyvyn tukemiseen, koska ehkäisevän työterveyshuollon eli korvausluokan I toimintaan voisi käyttää työterveyshuollon enimmäismäärän kokonaisuudessaan. Korvausluokan I enimmäismäärä kasvaisi nykyisestä 169,50 eurosta enimmillään 2,5-kertaiseksi ja sairaanhoidon eli korvausluokan II enimmäismäärä alenisi nykyisestä 254,10 eurosta vähintään kolmanneksen.

Vuoden 2015 korvaustietojen perusteella tehtyjen simulointilaskelmien mukaan korvausluokan I enimmäismäärä ei ehdotettujen muutosten vaikutuksesta ylittyisi millään toimialalla. Laskelmien mukaan ehdotetut muutokset lisäisivät noin 35 prosenttia työnantajien järjestämän työterveyshuollon korvausluokasta I työnantajille maksettavia korvauksia eli arviolta 56 miljoonaa euroa. Laskelmissa on oletettu työterveyshuoltotoiminnan painopisteen siirtymistä siten, että korvausluokassa I työntekijäkohtaiset kustannukset lisääntyisivät viidellä prosentilla nykyisestä. Korvausten arvioidaan lisääntyvän kaikilla toimialoilla.

Työnantajien järjestämän työterveyshuollon korvausluokan II enimmäismäärän alentaminen enintään 40 prosenttiin työterveyshuoltotoiminnan yhteisestä enimmäismäärästä alentaishi-

mulointilaskelmien perusteella korvauskustannuksia keskimäärin 20 prosenttia eli arviolta 37 miljoonalla eurolla. Korvaukset alenisivat lähes kaikilla toimialoilla.

Työnantajien järjestämän työterveyshuollon enimmäismäärien yhdistäminen esityksen mukaisesti lisäisi työterveyshuollon korvausmenoja noin 19 miljoonalla eurolla. Esitystä valmisteltaessa on kuitenkin päädytty tekemään kustannusneutraali esitys, mikä edellyttäisi työterveyshuollon enimmäismäärien jäädyttämistä vuosiksi 2018—2020.

Ehdotetut muutokset edellyttäisivät muutoksia työterveyshuollon palvelujentuottajien tietojärjestelmiin ja mahdollisesti myös lomakemuutoksia Tästä aiheutuisi jonkin verran kustannuksia, jotka todennäköisesti siirtyisivät palvelujen hintoihin.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotetut muutokset aiheuttavat muutoksia Kansaneläkelaitoksen työterveyshuollon korvausten toimeenpanoon liittyvään työmäärään. Työnantajan järjestämän työterveyshuollon korvausten enimmäismääriin ehdotetut muutokset lisäisivät Kansaneläkelaitoksen ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen tulisi tehdä muutoksia työterveyshuollon lomakkeisiin ja korvausten käsittelyjärjestelmiin. Käsittelyjärjestelmiin tehtävistä muutoksista aiheutuisi Kansaneläkelaitokselle toimintamenoja arviolta noin 70 000 euroa vuonna 2018, noin 110 000 euroa vuonna 2019 ja noin 100 000 euroa vuonna 2020. Toimintamenot rahoitetaan sairausvakuutuksen työtulovakuutuksesta, jonka vakuutusmaksuihin tämän suuruisilla muutoksilla ei olisi vaikutusta.

3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Korvausjärjestelmän uudistaminen mahdollistaisi työnantajien järjestämän työterveyshuolto-toiminnan painotuksen nykyistä enemmän ennaltaehkäisyyn ja työkyvyn tukemiseen. Voidaan arvioida, että työnantajien järjestämässä työterveyshuollossa ennalta ehkäisevä toiminta tulee lisääntymään ainakin jonkin verran nykyisestä. Näin uudistuksella olisi työntekijöiden terveyttä ja työkykyä edistävä ja samalla heidän työuriaan pidentävä vaikutus.

Ehdotettujen muutosten mukaan työterveyshuollon työntekijäkohtaisen enimmäismäärän voisi käyttää kokonaisuudessaan lakisääteiseen ehkäisevän työterveyshuollon toimintaan. Tältä osin uudistus voisi hyödyntää erityisesti aloja ja työpaikkoja, joilla on paljon kuormitustekijöitä sekä altisteisia aloja, koska siellä käytetään resursseja pakollisiin työterveyshuollon tarkastuksiin. Esimerkiksi maa- ja metsätalouseläälä, rakentamisessa sekä terveys- ja sosiaalialalla ehkäisevän työterveyshuollon enimmäismäärät ylittyvät nykyisin, kun taas sairaanhoidossa enimmäismäärä ei täyty.

Lähi vuosien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamisen tavoitteena on muun muassa kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta.

Työterveyshuollon korvausjärjestelmän kehittäminen nykyistä ennaltaehkäisevämpään suuntaan tukisi näitä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukselle asetettuja tavoitteita. Painopisteen siirtyminen ehkäisevän työterveyshuollon korvauksiin saattaisi myös johtaa työterveyshuoltosopimusten muutoksiin tai irtisanomisiin sairaanhoidon osalta. Nykyisiä työterveyshuollon sairaanhoidon asiakkaita saattaisi siirtyä julkisen terveydenhuollon piiriin. Siirtyvien asiakkaiden lukumäärän arviointi on kuitenkin vaikeaa.

Työnantajat voivat järjestää työntekijöilleen sairaanhoitoa työterveyshuollon lisäksi yksityisten sairauskuluvakuutusten kautta. Vuoden 2016 lopussa yritykset olivat Finanssialan mukaan ottaneet sairauskuluvakuutuksia noin 216 000 työntekijälle. Ehdotetut muutokset saattaisivat lisätä työnantajien työntekijöilleen ottamien sairauskuluvakuutusten määrää ja siten lisätä yhteiskunnallista eriarvoisuutta terveyspalvelujen saatavuuden suhteen.

4 Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen sekä maakuntauudistuksen valmisteluryhmiin kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen erillisvalmistelun johtoryhmän alaryhmänä vuoden 2017 helmikuusta saman vuoden loppuun saakka toiminut työterveyshuollon valmisteluryhmä sai tehtäväkseen valmistella työterveyshuollon ja erityisesti sen rahoituksen kehittämistä ennaltaehkäisevämpään suuntaan. Valmisteluryhmä valmisteli ylärhmiensä käyttöön ehdotuksen työterveyshuollon korvausjärjestelmän uudelleenkohdentamiseksi, johon ehdotukseen tässä hallituksen esityksessä esitetyt muutokset perustuvat.

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Esitystä on käsitelty työterveyshuollon neuvottelukunnassa, jossa ovat edustettuna keskeiset työntekijä- ja yrittäjäjärjestöt.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

13 luku Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

1 §. *Työnantajan oikeus työterveyshuollon korvaukseen.* Pykälän voimassa olevassa 2 momentissa on säädetty työnantajan oikeudesta saada korvausta ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi järjestämänsä sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Kustannukset korvataan tällöin korvausluokasta II. Korvausta ei kuitenkaan suoriteta hammashoidosta. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että työterveyshuollon korvausta ei kuitenkaan suoritettaisi korvausluokkaan II kuuluvien kustannusten osalta, jos korvausta ei jäisi maksettavaksi korvausluokkaa I:en kuuluvien kustannusten korvaamisen jälkeen. Momentissa viitattaisiin ehdotettavaan 5 §:n 2 momentin säännökseen korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteisestä laskennallisesta enimmäismäärästä ja korvausluokkaa I:en ensisijaisuudesta.

2 §. *Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeus työterveyshuollon korvaukseen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän voimassa oleviin 1 ja 2 momentteihin ehdotetaan lisättäväksi selvennykset siitä, mitkä kustannukset jo nykyäänkin korvataan korvausluokasta I ja mitkä korvausluokasta II. Näin jäljempänä tulevissa pykälissä voitaisiin käyttää termejä korvausluokkaa I ja korvausluokkaa II myös yrittäjää ja muuta omaa työtään tekevän työterveyshuollon ja sairaanhoidon korvaamisen osalta. Työnantajan järjestämää työterveyshuoltoa koskevassa saman luvun 1 §:ssä vastaavat määritelmät ovat jo olemassa. Korvausluokkaan I kuuluisivat 1 momentin mukaan kustannukset, jotka ovat aiheutuneet yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän itselleen järjestämästä sellaisesta työterveyshuollosta, joka on säädetty työnantajalle velvollisuudeksi järjestää työntekijöilleen. Jos yrittäjä ja muun omaa työtään tekevä on järjestänyt lisäksi itselleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, kuuluisivat niistä aiheutuneet kustannukset 2 momentin mukaan korvausluokkaan II. Pykälän 1 ja 2 momentin soveltaminen vastaisi voimassa olevan lain vastaavien momenttien soveltamista.

Pykälän voimassa olevassa 3 momentissa on säädetty yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän työterveyshuollon sekä sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon korvaamisessa noudatettavan soveltuvien osin, mitä sairausvakuutuslaissa on säädetty työterveyshuollon korvaamisesta työnantajalle. Viittausta muualla laissa säädettyyn voidaan pitää epäselvänä. Koska 3 momenttia sovelletaan nykyisin vain saman luvun 3 §:ään, momentti ehdotetaan poistettavaksi ja siinä säädetty asia ehdotetaan kirjattavaksi suoraan 3 §:ään. Tällöin voimassa oleva 2 §:n 4 momentti siirtyisi uudeksi 3 momentiksi.

3 §. *Korvattava toiminta.* Pykälässä säädetään edellytyksistä, joiden on täyttyvä, jotta työnantajan järjestämää työterveyshuoltoa voidaan korvata. Voimassa olevan 1 momentin mukaan työnantajalle korvataan työterveyshuoltolaissa tarkoitettun hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Pykälän voimassa olevassa 2 momentissa säädetään työnantajan järjestämän työterveyshuollon sekä sairaanhoito- ja muiden terveydenhuoltopalvelujen kustannusten korvaamisen edellytykseksi, että toiminta on toteutettu työterveyshuollon tarpeellisia voimavaroja käyttäen. Molemmissa momenteissa mainitut edellytykset ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että niitä sovellettaisiin työnantajaa vastaavasti myös yrittäjään ja muuhun omaa työtään tekevään. Ehdotus liittyy saman luvun voimassa olevan 2 §:n 3 momentin viittaussäännöksen asiasisällön siirtämiseen suoraan 3 §:ään. Lisäksi 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus saman luvun 6 §:n 2 momenttiin,

jossa säädetään hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarpeellisista voimavaratekijöistä. Molemmat muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

5 §. *Työterveyshuollon kustannuksista maksettava korvaus.* Pykälän voimassa olevassa 1 momentissa on säädetty työterveyshuollon kustannusten korvaamisen korvaamisprosentin suuruudesta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausluokkaan I kuuluvien kustannusten korvausprosentti nousisi 50 prosentista 60 prosenttiin. Korvausluokan II kustannuksista korvattaisiin edelleen 50 prosenttia. Tarkoituksena ei ole muuttaa sitä käytäntöä, että korvausprosentin mukainen korvaus lasketaan hyväksyttävistä kustannuksista, kuitenkin enintään kustannusten laskennallisen enimmäismäärän suuruisista kustannuksista.

Pykälän voimassa olevassa 2 momentissa on säädetty korvausluokan I kustannusten korvaamisesta 50 prosentin sijasta 60 prosentin mukaan silloin, kun työterveyshuoltotoiminnassa on käytössä työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen käytännöt. Työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen käytäntöjen erillisestä korvausprosentista ehdotetaan luovuttavaksi. Sen sijaa momentissa ehdotetaan säädettäväksi työnantajan järjestämän työterveyshuollon korvauksen määräytymisestä. Nykyisin korvaus määräytyy enintään työntekijäkohtaisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan, ja korvausluokille I ja II on omat erilliset enimmäismääränsä. Työnantajan järjestämän työterveyshuollon enimmäismäärää ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausluokissa I ja II olisi yksi yhteinen laskennallinen enimmäismäärä, josta työnantajalle korvattaisiin ensisijaisesti korvausluokkaan I kuuluvia kustannuksia. Jos työntekijäkohtaista, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteistä laskennallista enimmäismäärää ei olisi kokonaan käytetty korvausluokkaan I kuuluvien kustannuksiin, työnantaja voisi saada korvausta enimmäismäärän loppuosalla korvausluokkaan II kuuluvista kustannuksista. Korvausluokkaan II kuuluvia kustannuksia voitaisiin kuitenkin korvata enintään 40 prosenttia työntekijäkohtaisesta, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteisestä laskennallisesta enimmäismäärästä.

Työnantajan järjestämän työterveyshuollon enimmäismäärää koskeva ehdotus tarkoittaisi sitä, että työnantaja voisi käyttää työterveyshuollon korvaukset kokonaisuudessaan lakisääteiseen, ehkäisevään toimintaan. Korvausluokka II:n mukaista toimintaa eli sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa voitaisiin korvata vain siltä osin, kuin kustannusten enimmäismäärää ei olisi käytetty korvausluokka I:stä korvattavaan toimintaan, kuitenkin enintään 40 prosentin osuudesta enimmäismäärää. Työnantajan järjestämää työterveyshuoltoa koskeva työntekijäkohtainen, korvausluokkien I ja II kustannusten yhteinen laskennallinen enimmäismäärä olisi siten liukuva sen suhteen, kuinka paljon työnantajalle voitaisiin korvata korvausluokan II mukaista toimintaa. Korvauksen enimmäismäärä korvausluokan II osalta olisi 0—40 prosenttia koko yhteisestä enimmäismäärästä.

Pykälän voimassa olevassa 3 momentissa on säädetty korvauksen määräytymisestä työnantajan järjestämässä työterveyshuollossa enintään työntekijäkohtaisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan ja yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän itselleen järjestämässä työterveyshuollossa enintään vuotuisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan. Momentista ehdotetaan poistettavaksi työnantajalle maksettavan korvauksen määräytymisperuste, koska siitä ehdotetaan säädettäväksi jatkossa edellä mainitussa 2 momentissa. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi jatkossa vain yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekeville maksettavan korvauksen määräytymisestä. Heidän osaltaan ehdotetaan jatkettavaksi nykyistä mallia siitä, että yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuollon korvauksille on vahvistettu korvausluokkien I ja II osalta erilliset vuotuiset yrittäjäkohtaiset laskennalliset enimmäismäärät. Ehdotus yhteen enimmäismäärään siirtymisestä työnantajien järjestämän työterveyshuollon osalta ei siten koskisi yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville maksettavia työterveyshuollon korvauksia.

6 §. *Laskennallisen enimmäismäärän vahvistaminen.* Pykälän voimassa olevassa 1 momentissa on säädetty, että työnantajalle maksettavan korvauksen perusteena oleva työntekijäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä määritellään korvausluokittain hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarpeellisten voimavaratekijöiden perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Vastaavasti määritellään yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettavan korvauksen yrittäjäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajalle maksettavan korvauksen perusteena käytettäisiin korvausluokka I:n ja II:n erillisten enimmäismäärien sijasta työntekijäkohtaista, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteistä laskennallista enimmäismäärää. Muilta osin enimmäismäärän määrittelemisen ehdotetaan säilyvän nykyisellään. Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän työterveyshuollon enimmäismäärien osalta momentissa ehdotetaan käytettäväksi samoja termejä kuin edellä ehdotetussa 5 §:n 3 momentissa.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan Kansaneläkelaitos vahvistaa vuosittain korvauksen perusteena olevat laskennalliset enimmäismäärät. Käytännössä Kansaneläkelaitos on vahvistanut enimmäismäärät vuosittain joulukuussa. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti siten, että vuosina 2018—2020 enimmäismääriä ei vahvistettaisi lainkaan. Tänä aikana työterveyshuollon korvausten perusteena käytettäisiin viimeksi vahvistettuja enimmäismääriä eli vuonna 2017 vahvistettuja. Silloin enimmäismäärät on vahvistettu työnantajien järjestämän työterveyshuollon osalta vuodelle 2017 ja yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän työterveyshuollon osalta vuodelle 2018. Näissä vuonna 2017 vahvistetuissa enimmäismäärissä on huomioitu vuonna 2017 joulukuuhun mennessä tapahtunut kustannuskehitys. Samana ajankohtana vahvistettujen enimmäismäärien kohdistuminen eri vuosille työnantajan järjestämää työterveyshuoltoa ja yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän työterveyshuoltoa koskien johtuu työnantajien ja yrittäjien työterveyshuollon erilaisista korvausperusteista, joita ei ehdoteta muutettavaksi. Työnantajat hakevat työterveyshuollon korvauksia jälkikäteen tilikausittain. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuollon korvaukset haetaan ja korvataan toimenpidekohtaisesti.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi väliaikaisesti myös sen osalta, milloin enimmäismäärät vahvistettaisiin seuraavan kerran. Tämä ajankohta olisi vuoden 2021 lopussa, jolloin huomioitaisiin ainoastaan vuoden 2021 aikana tapahtunut kustannuskehitys. Tällöin vahvistettaisiin enimmäismäärät työnantajille vuodelle 2021 ja yrittäjille vuodelle 2022. Vuosina 2018—2020 tapahtunut kustannuskehitys jäisi pysyväksi työterveyshuollon korvausmenojen säästökseksi.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lain 13 luvun 6 §:n nojalla työnantajalle maksettavan korvauksen perusteena oleva työntekijäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä määritellään korvausluokittain hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarpeellisten voimavaratekijöiden perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Esityksessä ehdotetut muutokset edellyttävät sairausvakuutuslaissa tarkoitettujen työterveyshuollon korvausten laskennallisten enimmäismäärien määrittelemisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1338/2004) tarkistamista.

3 Voimaantulo

Lain 13 luvun 6 §:n 3 momentti ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018, jotta työterveyshuollon korvausten enimmäismäärät voisivat jäädä vahvistamatta jo tämän vuoden osalta. Ilman lainmuutosta Kansaneläkelaitos vahvistaisi enimmäismäärät seuraavan kerran joulukuussa 2018. Ehdotusten kustannusneutraalius edellyttäisi enimmäismäärien jäädyt-

tämistä vuosien 2018—2020 ajaksi. Laki ehdotetaan olevan voimassa 13 luvun 6 §:n 3 momentin osalta vuoden 2021 loppuun.

Muilta kuin 13 luvun 6 §:n 3 momentin osin laki ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Kuitenkin työnantajan sellaiseen tilikauteen, josta vähintään puolet ajoittuu ajalle ennen 1 päivää tammikuuta 2020, sovelletaan 13 luvun 1 ja 5 §:ää sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa. Tarkoituksena on, etteivät työnantajan järjestämän työterveyshuollon korvausperusteet muuttuisi kesken tilikauden. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien osalta sovelletaan 13 luvun 5 §:ää sellaisena, kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa, niiden työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen, joita koskevat työterveyshuoltopalvelut on annettu tämän lain tultua voimaan mutta ennen 1 päivää tammikuuta 2021.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sairausvakuutuslain 13 luvun muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 1 §:n 2 momentti, 2, 3 ja 5 §, 6 §:n 1 momentti ja väliaikaisesti 6 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 1476/2016, 2 § laeissa 1113/2005 ja 1135/2017 ja 5 § laissa 1056/2010, seuraavasti:

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

1 §

Työnantajan oikeus työterveyshuollon korvaukseen

Jos työnantaja on 1 momentissa tarkoitetun työterveyshuollon lisäksi järjestänyt työntekijöilleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, työnantajalla on oikeus saada korvausta tästä aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka II*). Korvausta ei kuitenkaan makseta näistä kustannuksista, jos sitä 5 §:n 2 momentin perusteella ei jää maksettavaksi korvausluokka I:een kuuluvien kustannusten korvaamisen jälkeen. Korvausta ei makseta myöskään hammashuollosta.

2 §

Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeus työterveyshuollon korvaukseen

Työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on järjestänyt itselleen 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan velvollisuudeksi säädettyä tai määrättyä työterveyshuoltoa, on oikeus saada korvausta tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka I*). Vastaava oikeus on myös edellä tarkoitetulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkelakien mukaisella kuntoutustuella tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisella määräaikaisella tapaturmaeläkkeellä ja jonka maatalousyrittäjän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus on päätetty työkyvyttömyyden johdosta. Tällaiseen yrittäjään ja muuhun omaa työtään tekevään sovelletaan silloin, mitä tässä luvussa säädetään yrittäjästä.

Jos yrittäjä on 1 momentissa tarkoitetun työterveyshuollon lisäksi järjestänyt itselleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, hänellä on oikeus saada korvausta tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka II*).

Jos yrittäjä on myös työnantaja ja hän esittää 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kustannuksensa työntekijöittensä kustannusten yhteydessä, sovelletaan häneen, mitä tässä laissa säädetään työterveyshuollon korvaamisesta työnantajalle.

3 §

Korvattava toiminta

Työnantajalle, yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle korvataan työterveyshuoltolaissa tarkoitetun hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneet kustannukset.

Työnantajan järjestämisvelvollisuuteen kuuluvasta työterveyshuollosta sekä sairaanhoito- ja muista terveydenhuoltopalveluista työnantajalle aiheutuneet kustannukset korvataan edellyttäen, että toiminta on toteutettu työterveyshuollon 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tarpeellisia voimavaroja käyttäen. Tätä edellytystä sovelletaan myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän itselleen järjestämästä työterveyshuollosta sekä sairaanhoito- ja muista terveydenhuoltopalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen.

5 §

Työterveyshuollon kustannuksista maksettava korvaus

Työnantajalle, yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle korvataan työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneista korvausluokkaan I kuuluvista kustannuksista 60 prosenttia ja korvausluokkaan II kuuluvista kustannuksista 50 prosenttia.

Työnantajalle maksettava korvaus määräytyy enintään työntekijäkohtaisen, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan. Työnantajalle korvataan ensisijaisesti korvausluokkaan I kuuluvia kustannuksia. Jos enimmäismäärää ei ole käytetty kokonaan korvausluokkaan I kuuluvien kustannuksiin, enimmäismäärän loppuosa, kuitenkin enintään 40 prosenttia enimmäismäärästä, voidaan käyttää korvausluokkaan II kuuluihin kustannuksiin.

Yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettava korvaus määräytyy enintään korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten erillisten vuotuisten laskennallisten enimmäismäärien mukaan.

6 §

Laskennallisen enimmäismäärän vahvistaminen

Työnantajalle maksettavan korvauksen perusteena oleva työntekijäkohtainen, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteinen laskennallinen enimmäismäärä määritellään korvausluokittain hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarpeellisten voimavaratekijöiden perusteella. Määrittelemisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Vastaavasti määritellään yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettavan korvauksen yrittäjäkohtaiset, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten erilliset vuotuiset laskennalliset enimmäismäärät.

Kansaneläkelaitos vahvistaa vuosittain korvauksen perusteena olevat laskennalliset enimmäismäärät edellä tarkoitettujen voimavaratekijöiden perusteella yleistä kustannuskehitystä vastaavasti. Vuosina 2018—2020 enimmäismääriä ei kuitenkaan vahvisteta, vaan käytetään vuonna 2017 vahvistettuja enimmäismääriä. Vuoden 2021 lopussa enimmäismäärät vahvistetaan ottaen huomioon ainoastaan kyseisen vuoden aikana tapahtunut kustannuskehitys.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sen 13 luvun 6 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Työnantajalle koko sen tilikauden, josta vähintään puolet ajoittuu ajalle ennen tämän lain voimaantuloa, kustannusten korvaamiseen sovelletaan 13 luvun 1 ja 5 §:ää sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveys-huollon järjestämisestä aiheutuvien sellaisten kustannusten korvaamiseen, joita koskevat työ-terveyshuoltopalvelut on annettu tämän lain tultua voimaan mutta ennen 1 päivää tammikuuta 2021, sovelletaan 13 luvun 5 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

Laki**sairausvakuutuslain 13 luvun muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 1 §:n 2 momentti, 2, 3 ja 5 §, 6 §:n 1 momentti ja väliaikaisesti 6 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 1476/2016, 2 § laeissa 1113/2005 ja 1135/2017 ja 5 § laissa 1056/2010, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 luku

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset**Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset**

1 §

1 §

*Työnantajan oikeus työterveyshuollon korvaukseen**Työnantajan oikeus työterveyshuollon korvaukseen*

—————
 Jos työnantaja on 1 momentissa tarkoitetun työterveyshuollon lisäksi järjestänyt työntekijöilleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, työnantajalla on oikeus saada korvausta tästä aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka II*). Korvausta ei kuitenkaan suoriteta hammashuollosta.

—————

—————
 Jos työnantaja on 1 momentissa tarkoitetun työterveyshuollon lisäksi järjestänyt työntekijöilleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, työnantajalla on oikeus saada korvausta tästä aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka II*). Korvausta ei kuitenkaan makseta näistä kustannuksista, jos sitä 5 §:n 2 momentin perusteella ei jää maksettavaksi korvausluokka I:een kuuluvien kustannusten korvaamisen jälkeen. Korvausta ei makseta myöskään hammashuollosta.

—————

2 §

2 §

*Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeus työterveyshuollon korvaukseen**Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeus työterveyshuollon korvaukseen*

Työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on järjestänyt itselleen edellä 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan velvollisuudeksi säädettyä tai määrättyä työterveyshuoltoa, on oikeus saada korvaus-

Työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on järjestänyt itselleen 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan velvollisuudeksi säädettyä tai määrättyä työterveyshuoltoa, on oikeus saada korvausta

Voimassa oleva laki

ta tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Vastaava oikeus on myös edellä tarkoitetulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkelakien mukaisella kuntoutustuella tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisella määrääkäsella tapaturmaeläkkeellä ja jonka maatalousyrittäjän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus on päätetty työkyvyttömyyden johdosta. Tällaiseen yrittäjään ja muuhun omaa työtään tekevään sovelletaan silloin, mitä tässä luvussa yrittäjästä säädetään.

Jos yrittäjä on 1 momentissa tarkoitetun työterveyshuollon lisäksi järjestänyt itselleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, hänellä on oikeus saada korvausta tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista.

Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän itselleen järjestämän työterveyshuollon sekä sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon korvaamisessa sekä kustannusten ja toiminnan seuraamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään työterveyshuollon korvaamisesta työnantajalle.

Jos yrittäjä on myös työnantaja, ja hän esittää 1 ja 2 momentissa tarkoitetut kustannuksensa työntekijöittensä kustannusten yhteydessä, sovelletaan häneen, mitä tässä laissa säädetään työterveyshuollon korvaamisesta työnantajalle.

3 §

Korvattava toiminta

Työnantajalle korvataan työterveyshuolto-laissa tarkoitetun hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

Työnantajan järjestämisvelvollisuuteen kuuluvasta työterveyshuollosta sekä sairaanhoito- ja muista terveydenhuoltopalveluista työnantajalle aiheutuneet kustannukset korvataan edellyttäen, että toiminta on toteutettu työterveyshuollon tarpeellisia voimava-

Ehdotus

tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka I*). Vastaava oikeus on myös edellä tarkoitetulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkelakien mukaisella kuntoutustuella tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisella määrääkäsella tapaturmaeläkkeellä ja jonka maatalousyrittäjän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus on päätetty työkyvyttömyyden johdosta. Tällaiseen yrittäjään ja muuhun omaa työtään tekevään sovelletaan silloin, mitä tässä luvussa *säädetään yrittäjästä*.

Jos yrittäjä on 1 momentissa tarkoitetun työterveyshuollon lisäksi järjestänyt itselleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, hänellä on oikeus saada korvausta tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista (*korvausluokka II*).

Jos yrittäjä on myös työnantaja ja hän esittää 1 ja 2 momentissa tarkoitetut kustannuksensa työntekijöittensä kustannusten yhteydessä, sovelletaan häneen, mitä tässä laissa säädetään työterveyshuollon korvaamisesta työnantajalle.

3 §

Korvattava toiminta

Työnantajalle, yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle korvataan työterveyshuoltolaissa tarkoitetun hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneet kustannukset.

Työnantajan järjestämisvelvollisuuteen kuuluvasta työterveyshuollosta sekä sairaanhoito- ja muista terveydenhuoltopalveluista työnantajalle aiheutuneet kustannukset korvataan edellyttäen, että toiminta on toteu-

Voimassa oleva laki

roja käyttäen.

Ehdotus

tettu työterveyshuollon 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tarpeellisia voimavaroja käyttäen. Tätä edellytystä sovelletaan myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän itselleen järjestämästä työterveyshuollosta sekä sairaanhoito- ja muista terveydenhuoltopalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen.

5 §

Työterveyshuollon kustannuksista maksettava korvaus

Työnantajalle, yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneista 1 §:n 1 momentissa ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kustannuksista korvataan 50 prosenttia.

Työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneista 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista korvataan kuitenkin 60 prosenttia, jos työpaikalla on yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sovitut käytännöt siitä, miten työkyvyn hallintaa, seuranta ja varhaista tukea toteutetaan työpaikan ja työterveyshuollon yhteisenä toimintana. Yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle korvataan 60 prosenttia työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneista 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista, jos yrittäjä tai muuta omaa työtä tekevä on sopinut työterveyshuollon kanssa työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen toteuttamisesta.

Työnantajalle maksettava korvaus määräytyy enintään työntekijäkohtaisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan. Yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettava korvaus määräytyy enintään vuotuisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan.

6 §

Laskennallisen enimmäismäärän vahvistaminen

Työnantajalle maksettavan korvauksen perusteena oleva työntekijäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä määritellään kor-

5 §

Työterveyshuollon kustannuksista maksettava korvaus

Työnantajalle, yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle korvataan työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneista korvausluokkaan I kuuluvista kustannuksista 60 prosenttia ja korvausluokkaan II kuuluvista kustannuksista 50 prosenttia.

Työnantajalle maksettava korvaus määräytyy enintään työntekijäkohtaisen, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yhteisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan. Työnantajalle korvataan ensisijaisesti korvausluokkaan I kuuluvia kustannuksia. Jos enimmäismäärää ei ole käytetty kokonaan korvausluokkaan I kuuluihin kustannuksiin, enimmäismäärän loppuosa, kuitenkin enintään 40 prosenttia enimmäismäärästä, voidaan käyttää korvausluokkaan II kuuluihin kustannuksiin.

Yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettava korvaus määräytyy enintään korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten erillisten vuotuisen laskennallisten enimmäismäärien mukaan.

6 §

Laskennallisen enimmäismäärän vahvistaminen

Työnantajalle maksettavan korvauksen perusteena oleva työntekijäkohtainen, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten yh-

Voimassa oleva laki

vausluokittain hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarpeellisten voimavaretehtijöiden perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Vastaavasti määritellään yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettavan korvauksen yrittäjäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä.

Kansaneläkelaitos vahvistaa vuosittain korvauksen perusteena olevat laskennalliset enimmäismäärät edellä tarkoitettujen voimavaretehtijöiden perusteella yleistä kustannuskehitystä vastaavasti.

Ehdotus

teinen laskennallinen enimmäismäärä määritellään korvausluokittain hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarpeellisten voimavaretehtijöiden perusteella. *Määrittelemisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.* Vastaavasti määritellään yrittäjälle ja muulle omaa työtään tekevälle maksettavan korvauksen *yrittäjäkohtaiset, korvausluokkiin I ja II kuuluvien kustannusten erilliset vuotuiset laskennalliset enimmäismäärät.*

Kansaneläkelaitos vahvistaa vuosittain korvauksen perusteena olevat laskennalliset enimmäismäärät edellä tarkoitettujen voimavaretehtijöiden perusteella yleistä kustannuskehitystä vastaavasti. *Vuosina 2018—2020 enimmäismääriä ei kuitenkaan vahvisteta, vaan käytetään vuonna 2017 vahvistettuja enimmäismääriä. Vuoden 2021 lopussa enimmäismäärät vahvistetaan ottaen huomioon ainoastaan kyseisen vuoden aikana tapahtunut kustannuskehitys.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 13 luvun 6 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Työnantajalle koko sen tilikauden, josta vähintään puolet ajoittuu ajalle ennen tämän lain voimaantuloa, kustannusten korvaamiseen sovelletaan 13 luvun 1 ja 5 §:ää sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvien sellaisten kustannusten korvaamiseen, joita koskevat työterveyshuoltopalvelut on annettu tämän lain tultua voimaan mutta ennen 1 päivää tammikuuta 2021, sovelletaan 13 luvun 5 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.